

Het plan van Bob

DOOR CO VAN DER STEEN-PIJPERS

Gevraagd

enkele uren per dag een

FLINKE JONGEN

voor het bezorgen van
pakjes.

Aanmelden bij:

BOEKHANDEL DE BRUYN
Marktplein 22.

Met een ruk trekt Bob van Houten de krant naar zich toe. Dat is precies wat hij zoekt. Enkele uren per dag! Als het 's middags kan, hoeft niemand er iets van te weten. Ze hebben nooit langer school dan tot twee uur!

Nog diezelfde dag gaat Bob er opaf. En hij krijgt het baantje. Een gulden per uur. Meestal 's middags. Een enkele keer, als er veel bestellingen zijn 's morgens. Zonder aarzelen heeft Bob het aangenomen. Die enkele morgen spijbelt hij wel. Hij houdt er niet van om achterbaks te doen, maar het kan niet anders. Hij moet geld hebben. Hij houdt het niet langer uit in de kleine kamertjes bij tante Bets. Hij verlangt, hij snakt naar z'n geboorteland: Indonesië.

Hij verlangt naar het wijde uitzicht, naar de strakblauwe lucht en de wuivende palmen. Ja, zelfs naar het ruisen van de regen in de natte moesson. Tegen niemand zegt hij dit. Ze zouden het toch niet begrijpen. Meneer Brinkman, de leraar aardrijkskunde misschien wel. Die is zelf in Indonesië geweest. Maar hij kan toch niet zeggen: meneer, ik heb zo'n heimwee! Ik stik in dat propvolle bovenhuisje! Ergens heeft hij in een etalage een beeldje ontdekt. Een Balinees beeldje van djattihout. Vader heeft er ook zo een, op z'n bureau. Dikwijls staat hij er naar te kijken. En het doet z'n heimwee groeien. Nu heeft hij een plan. Een plan, dat niemand zal goedkeuren. En dat hij toch gaat uitvoeren. Het kost veel geld. Dat gaat hij verdienen. Als 't niet anders kan, onder schooltijd. Hij is gelukkig lang voor z'n leeftijd. In de boekwinkel zullen ze niet merken dat hij pas in de eerste klas van het lyceum zit. Verbeten gaat hij aan het werk. Hij zal z'n plan uitvoeren. Hij zal z'n doel bereiken.

Een hele poos gaat het goed. Hij rijdt door de stad met een grote mand op z'n fiets, of hij nooit anders gedaan heeft. 's Avonds legt hij met grimme voldoening de verdiende gulden in een sigarendoos, die hij wegstopt achter z'n boeken. Die gulden maken dat hij zich minder eenzaam voelt.

Als hij een keer niet op school geweest is, moet hij de volgende dag bij de rector komen. Vervelend dat alles zo model gaat. Als je met twee treden tegelijk de trap opgaat, moet je al bij de rector komen, die dan een preek houdt waar een dominee nog van kan leren.

„Bob van Houten, waar was je gisteren?”
„k Had hoofdpijn meneer!”

't Was nog waar ook. 't Gehaaste gejakker door de stad, de angst dat iemand hem zien zou, had Bob een bonzende hoofdpijn bezorgd. Maar hij weet best, dat 't maar een halve waarheid is.

Deze keer komt hij er goed af. „Als 't weer gebeurt, briefje meebrengen, of laten opbellen!”

't Lukt nog een paar keer een aannemelijk smoesje te verzinnen. Maar als Bob in één week twee keer 's morgens afwezig is, is het uit met het geduld van de rector. Er gaat een brief naar Mej. van Houten met de mededeling dat haar neef herhaaldelijk de lessen verzuimt, en het verzoek daaraan een eind te maken.

Als Bob thuiskomt staat tante Bets handenwringend bovenaan de trap.

„Hoe kun je me dat nu aandoen!” jammert ze.

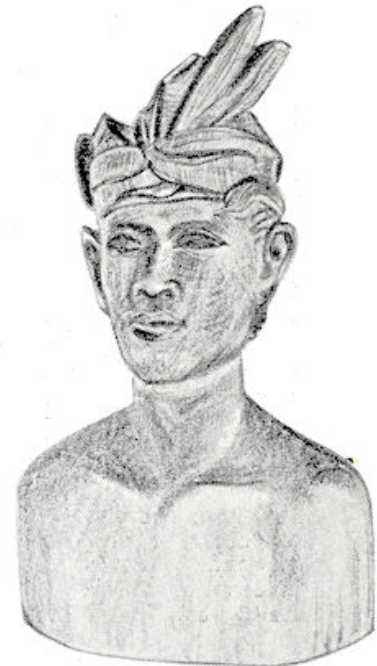
„Heb ik me daarom opgeofferd toen ik je in huis nam!” Even verandert haar toon als ze zegt: „Zijn je schoenen schoon? En til alsjeblieft je voeten op, de looper slijt toch al zo.”

Dan klaagt ze verder: „Ik ben toch altijd goed voor je! Vandaag heb ik nog rolmops gehaald, omdat jij daar zo van houdt! Waarom doe je dat nu?”

Bob zegt niet veel.

Hij doet boodschappen, schept kolen... Maar beloven dat hij niet weer spijbelen zal, dat kan hij niet. Op school beantwoordt hij bereidwillig alle vragen. Alleen als de rector weten wil waarom hij van school wegblijft en wat hij dan uitvoert, klapt z'n mond dicht en staart hij zwijgend in de verte. Z'n geheim, z'n mooie plan laat hij zich niet ontfutselen.

Twee weken gaat het goed. Dan verzuimt hij weer. En dan beent de rector met grote stappen naar de telefoon. „Ik ben geen kindermisje!” raast hij, „ik bel de politie!”

De volgende morgen staat er een blauwe auto bij Mej. van Houten voor de deur, en er wordt al heel vroeg gebeld. Bob trekt open. Tante Bets buigt zich nieuwsgierig over de trapleuning. Als ze de politie-uniform ziet dienst ze verschrikt achteruit. „U hoeft niet bang te zijn,” stelt de agent haar gerust. „Ik ga alleen Bob even naar schoolbrengen. Dan weten we zeker dat hij er is.”

De oude dame snikt zacht. „’t Is schande, o, ’t is toch zo’n schande. Z’n vader heb ik ook in huis gehad, en nooit last...”

Bob pakt z’n boekentas en volgt zwijgend de agent. Hij kijkt niet of de burens zien dat hij door de politie meegenomen wordt. ’t Kan hem niets schelen. Hij doet geen verkeerde dingen, en z’n plan geeft hij niet op.

Een poosje is het stil in de auto. Dan zegt de agent: „Luister eens, Bob, jij hoort op school. Wegblijven is strafbaar. Je wordt nu opgehaald met een auto die niet in de gaten loopt. Als ’t weer nodig is komen we met de overvalwagen, compleet met gillende sirene. Denk je dat het leuk is, voor je tante, en voor de hele buurt? Heb je zo’n hekel aan school?”

„Nee meneer.”

„Waarom spijbel je dan?”

Stilte.

„Jullie hebben zoveel vrije middagen, kun je niet dan je uitstapjes gaan maken?”

Stilte.

Als de agent even opzij kijkt ziet hij een koppige trek om Bobs mond en onwil in de donkere ogen. Zo komt hij er niet.

„Zijn je ouders niet in het buitenland?”

„Ja meneer, in Indonesië.

„Blijven ze daar voor goed?”

„Nee meneer over tien en een halve maand komen ze naar Holland.”

Weer kijkt de agent even. De bruine ogen staren nu verlangend in de verte. Wat weet hij precies hoelang het nog duurt. Die knaap heeft heimwee. De stem van de agent is zacht als hij vraagt: „Hoe noemt je moeder je?” Die vraag doet bij Bob een snaar trillen. Moeder! Hij ziet haar voor zich staan. Haar lieve gezicht, zo bezorgd als hij te hard gelopen had in de hitte. Haar plagende stem.... „Rembrandt,” zei ze, als hij probeerde een kokospalm te tekenen. Of „Johann Sebastiaan” als hij de moeilijke muziek van Bach oefende op de piano. Hij kan het niet helpen dat er tranen in z’n ogen komen.

De auto stopt naast een telefooncel. „We gaan nog niet naar school,” zegt de agent. „Ik wil eens met je praten. Maar dan moet ik even opbellen. Beloof je dat je er niet vandoor gaat?”

„Ja meneer!” zegt Bob beslist. De agent vertrouwt hem. Hij laat het portier van de auto open en in de telefooncel staat hij met de rug naar Bob toe. En daarmee heeft hij het hart van Bob helemaal gewonnen.

„Voor mekaar hoor! We gaan fijn samen uit.”

Ze rijden. Door drukke winkelstraten en langs stille buitenwijken. Eindelijk stopt de agent. Hij neemt Bob mee naar een rustig terrasje, uit de wind en in de zon. „Twee koffie met koek!” bevestelt hij.

Genietend drinken ze met kleine teugjes het warme vocht.

Bob heeft de laatste weken aldoor in spanning geleefd. Nu voelt hij zich helemaal rustig worden. Zo moest het altijd kunnen blijven. Dan had hij geen plannen en ook geen geld nodig. Als hij de laatste koekkruimels van z’n mond veegt zegt de agent: „En nu vertellen wat je allemaal dwars zit. Dan gaan we samen proberen een oplossing

te vinden. Ik heb je tante even gezien. Ze leek me een lieve, beschaafde dame, maar ik geloof dat jij iets op haar tegen hebt is het niet?”

„Iets, iets!” barst Bob los, „’t is gewoon niet om uit te houden.”

„Kom je te kort?”

Daar moet Bob even over nadenken. Nee, tante Bets zorgt goed voor hem. Ze kookt meestal wat hij lekker vindt, en hij kan eten zoveel als hij lust. „Maar dat ellendige gevit!” windt hij zich op.

„’t Begint ’s morgens al. Pas op, dat je geen thee morst, er ligt net een schoon ontbijtlaken... Heb je je bed voorzichtig afgehaald, anders komt de hele kamer vol stof...” Als ik iets breek doet ze minstens of de hele flat ingestort is. Vrienden breng ik niet meer mee. Die moeten beneden aan de trap hun schoenen uittrekken en dan hun handen gaan wassen. Als ’t regent moet ik gebogen gaan staan om te laten zien of m’n broek nat is.

En als ze een spatje ziet wordt er een stofdoek op de stoel gelegd...” Bob houdt even op om adem te scheppen. Dan gaat hij ontmoedigd verder: „Weet u wat ik niet begrijp? Mijn vader is zelf bij tante Bets in huis geweest. Hij wist dus hoe ze was. En dat hij mij toch naar haar heeft toegestuurd!”

„Hebben jullie verder geen familie in Holland!”

„’k Geloof het niet. Maar ik had nog liever een tent meegenomen en het hele jaar gekampeerd!”

„Dat zou je in de winter anders ook niet meevalen,” zegt de agent droog.

„Hoe lang is het geleden dat je vader bij tante Bets in huis was?”

Bob haalt z’n schouders op. „Dat kan wel dertig jaar geleden zijn. Vader was nog op de lagere school.”

„Nou, dan is het toch heel begrijpelijk!”

Bob kijkt op. Hij begrijpt niks.

„Vroeger woonde je tante nog niet in deze flat, die staat er nog niet zolang. Misschien had ze een groot huis. Ze was jong, en kon veel hebben. Nu zit ze in deze kleine kamers met allemaal dierbare spulletjes om zich heen. Is het wonder dat ze die beschermen wil tegen een jongen die in haar ogen wild en onnadenkend is? Ze heeft haar rustig leven tje voor jou moeten veranderen. Heb je daar wel eens aan gedacht?”

Nee, dat heeft Bob niet. Maar hij laat zich niet als een baby behandelen. Een poosje is het stil. Dan zegt de agent: „Nu moet ik nog één ding van je weten. Ik ben niet van plan je daarna naar het politiebureau te sleuren en triomfantelijk te zeggen: ik heb het eruit gekregen! Ik wil je alleen maar helpen. Je hóéft geen antwoord te geven. We komen er toch wel achter. Maar ik zou graag willen dat je me vertrouwd. Bob, wat deed jij de morgens dat je niet op school kwam?”

Bob voert een korte strijd. Weg geld, weg plan. Dan zegt hij: „Pakjes wegbrengen voor boekhandel De Bruyn!”

De agent is stom-verbaasd. Hij had een of ander wild-west verhaal verwacht.

„Waarvoor?” brengt hij uit.

„Om geld te verdienen.”

„En wat wou je doen met dat geld?”

Bob is ’n beetje in elkaar gezakt. Z’n gezicht staat verdrietig. Fluisterend komt er: „Teruggaan naar Indonesië.”

Maar... maar zoveel geld zou je nooit bij elkaar krijgen! Weet je wel wat dat kost?”

„Ik wou tot Genua met de trein,” legt Bob uit, „en dan verder als verstekeling. Misschien snappen ze me daar minder gauw dan in Rotterdam.”

De agent snuit omslachtig z’n neus. Zo’n kereltje, een lange slungel, maar toch nog een kind...

„En als je dat alles nu zou lukken,” vraagt hij dan,